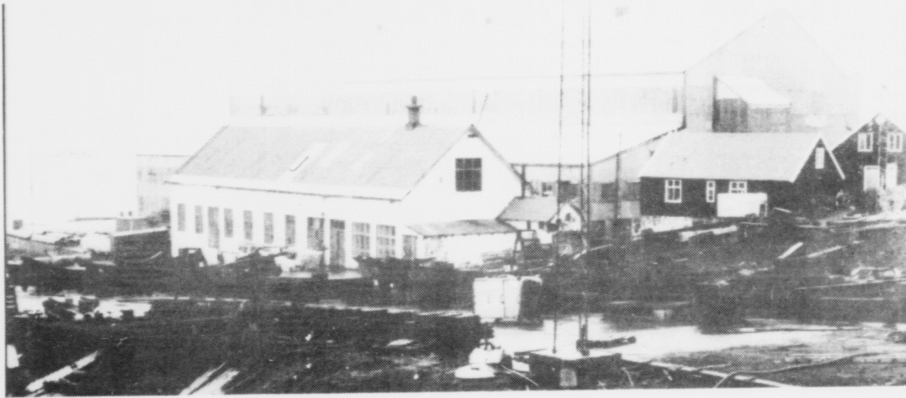

Óli Zachariassen, stjóri á Skála Skipasmiðju:

Vit hava sjálvir biðið teir koma

— og eg meti sáttmálan at vera góðan fyri skipasmiðjuna

Framhald av síðu 13

hoyrt nakað um. Bera tit ótta fyri slíkum, so er jú einki annað at gera enn at kanna skipini.

Keypa føroyskt tóg

Hvat viðvíkirk lön so hevur hvør matrósar rætt til at fáa 22,5 % av síni lön eyka fyri at vera her og útgöldið, meðan hann er í Føroyum og brúka tað her. Hann kann eisini goyma tað til næstu havn. Hann kann eisini taka hesar pengarnar við heim og har fara í serligar handlar at keypa fyri.

Vit spurdu eisini, hvat russar halda um prísirnar í Føroyum. Til tað sigur hann, at nógvar verur eru dýrari her enn í øðrum havnum. Kanska hetta skyldast flutningsútreiðslum.

Ti er ein maður her umborð noyddur til at húsast væl við pengunum, og finna fram til, hvat hann skal keypa í Føroyum.

— Men keypa tit nógvi Føroyum?

— Okkara fiskimenn dáma væl at keypa føroyskt tóg. Tit hava sera gott tóg og vit hava eisini keypt nógvar troyggjur. Har haldi eg, at tykkara prísir eru rætttiliga lágir.

Tað visir seg at hava

verið til stóra lukku heima at koma við hesum føroyska tógvinum og tá vit kunnu fáa slíkt, so spara vit ikki peningin.

— Hvat er serliga gott við føroyska tógvinum.

— Vit hava lagt til merki, at góðskan er sera høg. Serliga hvat viðvíkirk tí at vísa vatn frá sær. Tað føroyska tógvið er eisini sera heitt at hava á sær tá tað er kalt.

Russar eru eisini fegnir um at keypa barnaklæði úr ull og øðrum náttúrligum tilfari. Hetta dæmar teimum sera væl og keypa tað tí fegnir, hóast prísirnir av og á eru í hægri lagi.

— Vit gjalda fegnir nakrar krónur eyka fyri góðsku.

Vit spurdu eisini skiparan, hvat hann heldur um sáttmálan millum Skála Skipasmiðju og sovjetisk reiðariir.

— Eg haldi, at loysti hetta seg ikki hjá Skála Skipasmiðju, so hevði hon helst ikki gjørt hetta reiðarið. Eg haldi eisini, at altíð tá tveir partar gera eina avtalu, so verður hon gjørd, tí at báðir partar halda seg fáa nakað burtúr.

— Eiga vit at endurnýggja og móguliga víkka um sáttmálan?

— Eg haldi tað er beint, at vit halda fram við hesum samarbeiðinum. Um móguleiki er at økja talið á skipum og um aðrar skipasmiðjur kundu gjørt tað má vera ein spurningur sum báðir

partar mugu taka støðu til.

— Hvat halda tit um feroingar sum fiskivinnutjóð?

— Tit eru góðir fiskimenn.

— Og fiskiflotin?

— Eg havi t.d. sæð Reynsatind. Hetta er eitt nútímans skip, stórt og hevur høg kapacitet og eg havi varhugan av, at hett er eitt sera gott skip.

Skiparin heldur annars, at fiskivinnusamarbeiðið millum Sovjet og Føroyar er hent fyri báðar partar og heldur fyri, at eitt slíkt samarbeiði kann móguliga víðkast.

Vit eru altíð fegnir um, at handla við aðrar um felags mál, og vit vilja samhandla við øll lond uttan mun til, hvørja politiska skipan tey hava. Tað er okkara støða og tí gera vit sáttmálar við lond, sum gagna báðum partum.

Vit eiga at byggja upp eitt samarbeiði í einum skilagóðum karmi, har báðir partar hava álit á hvørjum øðrum, um eitt nú, at vit fiska tað vit hava loyvi til og ikki meira.

Reynsatindur — fram úr gott skip

— Sovjetisk skip hava annars verið legd undir at ovfiska fiskastovnar ymsa staðni!

— Eftir mínum tykki er tað ikki rétt. Eg haldi hatta er ein propaganda,

sum m.a. varð brúkt til at fáa framt 200 fjórðinga fiskimark. Vit fiska ongantið meira enn tær kvotur vit hava fingið loyvi til. T.d. tá okkara fiskiskip fiska við canadisku ella peruviansku strendurnar, so eru umboð fyri myndugleikarnar umborð á øllum skipunum.

Hvat viðvíkirk svartkjaftinum á føroyskum øki, sum russar gera til matveru sigar skiparin, at tað ræður sjálvandi um at fáa sum mest burtur úr og tá talan er um slíkar avmarkaðar nøgdir, so er rætt at fáa sum mest burtur úr t.v.s. at gera ymsan góðan mat burtur úr heldur enn at lata tað fara til mjøl. Hann leggur aftrat:

— Vit hava sum sagt verið umborð á Reynsatindi og vóru vit ovfarnir at siggja, hvussu væl hann er útgjørdur. Hetta er nakað tað besta vit hava sæð av svartkjaftavirking.

Vit vilja fegnir læra av feroingum, har vit siggja, at tað er teknikkur á hægsta stigi. Eisini eru russar ovfarnir av teirri góðu trolútgerðini og teimum góðu spølunum umborð á Reynsatindi.

Teir halda eisini, at tað er skilagott at gera slíka iløgu.

— Hvørja meting hava tit av svartkjaftastovnum?

— Sambært norskum visindamonnum, so er svartkjafturin í góðum standi.

— Tað er Skála Skipasmiðja, sum sjálv hevur tikið stig til at fáa sovjetisk skip til umvælingar á Skála sigur stjóriin har, Óli Zachariassen. Hann visir á, at slík avtala eisini hevur samband við tær fiskivinnuavtalar, sum eru gjørdar millum Føroyar og Sovjetsamveldið.

Hetta er fjórða árið, at sovjetisk skip verða umvæld á Skála. Óli Zachariassen visir á, at teir høvdu samráðingar við russar í 1980 og gjørdu tá av at gera eina roynd fyri fyrst við tveimum skipa-umvælingum galdandi fyri 1981, fyri at siggja, hvussu tað riggaði.

Niðurstøðan varð tann, at ein avtala varð gjørd fyri 1982 uppá 6 skip. So var aftur samráðst fyri 1983 og tá komu 12 skip.

Samráðingarnar millum Skála Skipasmiðju og umboð fyri sovjetisk reiðari góvu sama úrslit fyri 1984, t.v.s. ialt 12 skip. Tó rokna teir við umleið 15 til 20 skipum, tá avtornar. Uppi í eru so eisini skip, sum royna undir Føroyum og javnan skulu hava gjørd umvælingararbeiði.

Sami sáttmáli fyri 1985

— Hendir einki óvanligt, so er móguleiki fyri, at vit endurnýggja avtaluna at galda fyri 1985 eisini, sigur Óli Zachariassen. Uppá fyrispurning, sum teir ikki eru førir fyri at taka enn fleiri skip, sigur hann, at tað hevði móguliga verið gjørligt, men tað er ikki gott at gera avtalu um ov nóg skip. Sum stóðan er í dag, umvæla teir í meðal eitt skip um mánaðin.

Óli heldur sjálvur, at avtalan við russar hevur nokkso stóran týðning fyri skipasmiðjuna á Skála, tí hon m.a. gevur teimum javnt arbeiði, ikki minst tá litið av øðrum umvælingararbeiði er.

Sáttmálin snýr seg um arbeiði fyri millum 8 og 10 mill. kr. Hetta er ikki so litið, tá hugsað verður um, at tað er umleið 1/3 av øllum umvælingarar-

beiðinum. Hvat viðvíkirk samlaða umsetninginum á skipasmiðjuni, so eru umvælingarnar av sovjetiskum skipum umleið 1/9.

Arbeiði til 20 mans

— Høvdu tit kunnað verið hesar umvælingar fyruttan?

— Tað høvdu vit móguliga kunnað, men so skuldi har verið okkurt annað ístaðin.

Óli Zachariassen sigur annars, at samarbeiðið við russar hevur riggað væl. Umleið 20 mans hava ársarbeiði av hesum umvælingum. Talan er um maskinhandverkarar, elektrikarar og bedingsfólk.

— Arbeiðini snúgu seg serliga um umvæling av høvðsmotori, at hava skipini í dokk, har tey verða botnvíggjard, og har ventilar verða eftirhugdir. Somuleiðis aksultrækk og róðureftirlit.

Vit spurdu eisini Óla Zachariassen, hvi russar vilja gera sáttmála um at umvæla skip í Føroyum heldur enn heima. Til tað svarar hann, at tað er einki löggið í hesum, tí tey flestu av skipunum eru bygd í vesturheiminum.

Tað hevur tí nógvi at siga, at ein føroysk skipasmiðja skjótt og lætt kann skaffa teir neyðugu eykalutirnar, oftani úr Danmark. Ein stórir partur av arbeiðinum er júst at skaffa eykalutir.

At enda spurdu vit stjóran á Skála skipasmiðju, um ikki eisini aðrar føroyskar skipasmiðjur høvdu kunnað tikið sær av slíkum umvælingararbeiði.

— Tað velst um, hvørja orku tær hava. Tað krevst fyrst og fremst nógvi bryggjupláss, eina dokk og síðani nógvi av ymsari maskinorku so sum kranar o.l.

JAN